

První pátky v měsíci

a pobožnost k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu

Každý první pátek v měsíci se po mši svaté modlíme litanie k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Zdůrazněním Ježíšova Srdce se podtrhuje skutečnost opravdového lidství Ježíše Krista. Lidství, které se projevuje nejen rozumem a chtěním, ale také lidství plné citu. Ježíšova smrt na kříži byla „úředně potvrzena“ probodnutím boku, srdce, jak je to popsáno v Janově sepsání evangelia (Jan 19,34). Probodené Srdce Ježíšovo tak zároveň odkazuje na stěžejní prvek křesťanské víry, kterým je Ježíšova oběť na kříži.

Písmo, nauka i praxe církve předpokládají tam, kde se hovoří o Ježíšově Srdci, nejnuitnější střed jeho lidské osoby. Předmětem kultu Ježíšova Srdce je tak sám Pán s ohledem na své úplné lidství, obětované za nás a naši spásu.

Názny kultu k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu lze nalézt již v prvních staletích křesťanství u církevních otců. Odvolávají se především na biblické citáty z Janova evangelia.

Těž středověká zbožnost navázala na kult Ježíšova Srdce. S teologickými úvahami na toto téma se lze setkat ve 12. století nejprve v ojedinělých případech např. u Anselma z Canterbury, Bernarda z Clairvaux, ve větší míře pak ve 13. století u Alberta Velikého a Bonaventury. Nemalý význam pro rozvoj kultu měla mystika 13. a 14. století reprezentovaná osobnostmi jako např. Mechtilda Magdeburská, Gertruda Helftská či Jindřich Suso.

Úctu k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu přijalo za svou také tzv. hnutí Devotio moderna a v 16. století se uctívání Ježíšova Srdce ujal jezuitský řád. Nové impulzy pro oživení kultu v 17. století přinesli francouzští oratoriáni P. Bérulle a Jan Eudes. Druhý jmenovaný s dovolením svého biskupa slavil svátek ke cti Ježíšova Srdce 20. října 1672.

V období mezi lety 1673 a 1675 působila rozruch vidění, která měla řeholnice Markéta Marie Alacoque v klášteře Navštívení Panny Marie ve francouzském Paray-le-Monial. Vizionářka se pokládala za Kristem pověřenou zasadit se o zavedení celocírkevního svátku Srdce Ježíšova. Svátý stolec tento požadavek odmítal celých sto let.

Teprve papež Klement XIII. slavení svátku roku 1765 povolil a papež Pius IX. jej zavedl roku 1856 jako závazný pro celou církev. Lev XIII. roku 1899 stanovil pro nastávající přelom století zasvěcení světa Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. K stoletému výročí zavedení svátku roku 1956 papež Pius XII. uveřejnil encykliku *Haurietis aquas*.

Podle římského liturgického kalendáře se slaví Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova vždy druhý pátek po Slavnosti Nejsvětější Trojice, tedy v pátek po 9. neděli po Velikonocích. Kromě toho se v lidové zbožnosti rozšířila zbožnost k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu: věřící se modlí litanie a zásvětnou modlitbu zvláště na první pátky v měsíci.

Tato pobožnost je spojena s velkými zaslíbeními, která dal Ježíš Kristus sv. Markétě Marii Alacoque pro ty, kteří devět po sobě jdoucích prvních pátků vykonají svatou zpověď, přistoupí ke

svatému přijímání a pomodlí se litanie k Nejsvětějšímu Srdci Páně. Při zjevení sv. Markéty Marii Alacoque roku 1675 zaslíbil Ježíš Kristus pro ctitele jeho Srdce toto:

1. Dám jim všechny potřebné milosti a požehnám jejich činnosti.
2. Potěším je ve všech jejich obtížích.
3. Hříšníci najdou v mém Srdci nevyčerpatelné milosrdenství.
4. Vlažní se stanou horlivými a horliví dokonalejšími.
5. Ochráním ty, kteří se mu zasvětí a nepřestanou ho zbožně uctívat.
6. Vepíši do svého Srdce jména všech, kdo budou rozšiřovat úctu k němu.
7. Kde budou uctívat obraz mého Srdce, tam dám svůj mír a spojím rozdvojené.
8. Rodiny, které se s důvěrou na mne obrátí, ochráním v jakémkoli soužení.
9. Společnosti, které se dají pod mou ochranu, uchovám ve svornosti a uchráním je trestů, které si zasloužily.
10. Těm, kteří pracují na spáse duší, dám milost, že obrátí i nejzatvrzelejší.
11. Zahrnu nebeským požehnáním všechny, kteří o mém svátku přistoupí ke stolu Páně, aby odčinili urážky, kterých se mi dostává především v Nejsvětější Svátosti.
12. Má všemohoucí láska udělí všem, kdo po devět po sobě jdoucích prvních pátků mě přijmou, milost konečného setrvání. Nezemřou ve stavu nemilosti a bez svátostí. Mé Božské Srdce jim bude v posledním okamžiku bezpečným útočištěm.